

JEDU

Jokilaaksojen
koulutuskuntayhtymä

VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT

Käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä

Nivalan ammattiopisto

Sisällys

JOHDANTO.....	3
4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT	4
4. JATKO-OPINTOVALMIUKSIA TAI AMMATILLISTA KEHITTÄMISTÄ TUKEVIA OPINTOJA	4
4. TUTORTOIMINTA.....	4
4. KILPAILUTOIMINTA	5
4. OPISKELIJAKUNTATOIMINTA	6

JOHDANTO

Vapaasti valittavia tutkinnon osat tukevat suoritettavan perustutkinnon ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita. Vapaasti valittavat tutkinnon osat voivat olla valtioneuvoston asetuksen (A 801/2014, muutos 331/2015) 5 §:n mukaisesti

1. ammatillisia tutkinnon osia, jotka voivat olla oman tai jonkin muun koulutusalan ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon osia.

2. paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia, jotka on laadittava niin, että ne vastaavat laajemmin paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin kuin pelkästään yhden yrityksen osaamistarpeisiin. Nämä tutkinnon osat voivat olla myös ammatillista osaamista yksilöllisesti syventäviä tutkinnon osia, jotka on muodostettu paikallisten osaamistarpeiden pohjalta.

3. yhteisten tutkinnon osien osa-alueita tai lukio-opintoja, jolloin osaamisen tunnustamistilanteessa yhteisiin tutkinnon osiin sisältyviä osa-alueita voidaan sisällyttää vapaasti valittaviin tutkinnon osiin siltä osin, kun yhteisiin tutkinnon osiin sisältyvä osaaminen ylittää yhteisten tutkinnon osien laajuudeksi määritellyn 35 osaamispistettä.

4. jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja, jotka voivat olla esimerkiksi ammattikorkeakoulussa, yliopistossa ja kansalaisopistossa suoritettavia opintoja ja muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja.

4. Tutortoiminta 5 osp

4. Kilpailutoiminta 5 osp

4. Opiskelijakuntatoiminta 5 osp

5. työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia yksilöllisiä tutkinnon osia, joiden tulee olla suoritettavan perustutkinnon ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita tukevaa osaamista. Tällainen tutkinnon osa voi muodostua esimerkiksi laajennetun työssäoppimisen tai aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustamisen kautta.

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän ammattiopisto tarjoaa vapaasti valittavia tutkinnon osia, joihin on laadittu ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet, arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit sekä määritelty laajuus osaamispisteinä.

Opettajan on aina arvioitava nämä vapaasti valittavat tutkinnon osat asteikolla tyydyttävä (1), hyvä (2) ja kiitettävä (3) paitsi edellä mainittuja (jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia tai työkokemuksen kautta hankittua osaamista), joista voidaan antaa arvosanaksi koulutuksen järjestäjän päätöksellä hyväksytty (A 811/1998, muutos 329/2015, 10 §).

Arvosana annetaan tutkinnon osittain tutkinnon perusteissa olevien arviointikriteereiden perusteella. Muita arviointikriteereitä ei käytetä. Arvioinnin perustelut on aina kirjattava; näin annetulle arvosanalle löytyy perustelut myös siinä tilanteessa, kun opiskelija on tyytymätön saamaansa arvosanaan.

4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT

Tavoitteet, sisällöt ja arviointi

4. JATKO-OPINTOVALMIUKSIA TAI AMMATILLISTA KEHITTYMISTÄ TUKEVIA OPINTOJA

4. TUTORTOIMINTA	5 OSP
TAVOITTEET	
Opiskelija osaa <ul style="list-style-type: none"> • lisätä tutoreiden ymmärrystä ryhmäytymisestä ja tutorin merkityksestä oppilaitoksen myönteisen ilmapiirin ja toimintatapojen muodostumiselle • antaa valmiuksia ja ideoita ryhmän kanssa toimimiseen • antaa tutoreille välineitä oman oppilaitoksen toiminnan ideoimiseen • tutustuttaa tutorit toisiinsa	
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
Keskeiset sisällöt: <ul style="list-style-type: none"> • Ryhmäyttäminen • Turvallisen ryhmän merkitys • Tavoitteellisen toiminnan suunnittelu • Tutorin rooli • Oppilaitoksen ilmapiiri Toteuttamistavat: Ryhmätyöskentely, itsenäinen työskentely, vertaisoppiminen	
EDELTVÄYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
-	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
-	
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN	
Tutkinnon osa arvioidaan asteikolla hyväksyty/hylätty.	

ARVIOINNIN KOHTEET	HYVÄKSYTTY
Ryhmäyttäminen	Tutorkoulutukseen osallistuminen, harjoitukset
Turvallisen ryhmän merkitys	Tutorkoulutukseen osallistuminen, aloittavien opiskelijoiden ryhmäyttäminen
Tavoitteellisen toiminnan suunnittelu	Tutorkoulutukseen osallistuminen, tutortoiminnan suunnittelu (vuosikello)
Tutorin rooli	Tutorkoulutukseen osallistuminen, itsearviointi
Oppilaitoksen ilmapiiri	Tutorkoulutukseen osallistuminen, oppilaitoksen tutortoiminnan toteuttaminen

4. KILPAILUTOIMINTA	5 OSP
----------------------------	--------------

TAVOITTEET

- Opiskelija osaa**
- laatia oman harjoittelu- ja valmennusohjelman
  - ratkoa ongelmia ja sopeutua muutoksiin
  - arvioida ja kehittää omaa osaamistaan
  - mitoittaa omat henkiset voimavaransa harjoittelu- ja kilpailuohjelman mukaan
  - osaa toiminnassaan huomioida erilaiset kilpailujärjestelyt, säännöt ja ohjeet
  - osaa toimia verkostoissa

TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT

- Keskeiset sisällöt**
- Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman vallinnan mukaisesti: a) ammattitaitokilpailutoiminta, b) kulttuurikilpailutoiminta c) urheilukilpailutoiminta.
  - Kilpailutoiminnan tuntemus
  - Erilaiset kilpailumuodot – ja vaihtoehdot
  - Henkilökohtaisen valmennus laatiminen ja työajanhallinta.
  - Projektiosaaminen ja ongelmaratkaisutaidot
- Toteuttamistavat:** Lähiopetus, verkko-opetus, työssäoppiminen, osallistuminen kilpailutoimintaan

EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT

Opintojen suorittamisen etenemisen edellytyksenä on valmennussuunnitelman laatiminen hyväksytysti.

OPPIMISEN ARVIOINTI

Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Tässä tutkinnon osassa oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista/kirjallista palautetta opiskelujakson aikana.

OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN

Todistukseen tuleva tutkinnon osa nimetään henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman vallinnan mukaisesti: a) ammattitaitokilpailutoiminta, b) kulttuurikilpailutoiminta c) urheilukilpailutoiminta. Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa.

Ammattitaitokilpailuissa voidaan osaaminen arvioida sen ammatillisen tutkinnon osan osaamistavoitteiden mukaisesti, jota kilpailutoiminta vastaa. Opintojaksot ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista. Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta.

ARVIOINNIN PERUSTEET	HYVÄKSYTTY
- opiskelu- ja valmennussuunnitelma	- opiskelija laatii ohjeistuksen mukaisen kilpailutoiminnan opiskelu- ja valmennussuunnitelman
- osallistuminen kilpailutoimintaan	- opiskelija osallistuu kilpailutoimintaan
- portfolio	- opiskelija kokoaa portfolioon harjoittelupäiväkirjan ja materiaalia sekä harjoittelusta että kilpailuista, joilla hän osoittaa tutkinnon osan osaamista

4. OPISKELIJAKUNTATOIMINTA	5 OSP
TAVOITTEET	
Opiskelija osaa <ul style="list-style-type: none"> • edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista • kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä • valmistaa opiskelijoita aktiiviseen ja kriittiseen kansalaisuuteen 	
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
Keskeiset sisällöt: <ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijoiden edunvalvonta • Oppilaitoksen kehittäminen • Ammatillisen koulutuksen arvostuksen nostaminen • Opiskelijoiden yhteistoiminnan kehittäminen • Oppilaitoksen ja opiskelijakunnan tiedotuksen tehostaminen Toteuttamistavat: <ul style="list-style-type: none"> • sääntömääräiset ja viralliset opiskelijakunnan kokoukset • hallituksen kokoukset • valmistelupalaverit, työryhmät, suunnittelutilaisuudet ja tapaamiset • opiskelijoiden kuuleminen, yhteishengen ylläpitäminen, tiedottaminen • koulutuksien järjestäminen 	
EDELTVÄYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
-	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
-	
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN	
Tutkinnon osa arvioidaan arvosanalla hyväksyty/hylätty.	

ARVIOINNIN KOHTEET	HYVÄKSYTTY
Opiskelijoiden edunvalvonta	Aktiivinen osallistuminen oppilaitoksen toimintaan.
Oppilaitoksen kehittäminen	Aktiivinen osallistuminen oppilaitoksen toimintaan
Ammatillisen koulutuksen arvostuksen nostaminen	Esimerkillinen toiminta oppilaitoksen ja koulutuskuntayhtymän edustamien arvojen mukaisesti
Opiskelijoiden yhteistoiminnan kehittäminen	Yhteisten tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen oppilaitoksessa ja koulutuskuntayhtymässä
Oppilaitoksen ja opiskelijakunnan tiedotuksen tehostaminen	Aktiivinen ja vuorovaikutteinen tiedottaminen.